

**Schaal voor Emotionele Ontwikkeling:
theorie en praktische toepassing**

29 november 2021

www.fortior.info

Schaal voor Emotionele Ontwikkeling: theorie en praktische toepassing

- **Docenten:** Hilde Zevenbergen (orthopedagoog en GZ-psycholoog), Gert-Jan de Haas (neuropsycholoog), Jacqueline Kole (orthopedagoog)
- **Locatie** Utrecht
- **De studiedag bestaat uit twee delen:** In de ochtend wordt het belang van emotionele ontwikkeling bij mensen met een verstandelijke beperking toegelicht. En komt de achtergrond van de Schaal voor Emotionele Ontwikkeling aan bod. In de middag zijn er twee praktische workshops over het werken met de SEO-R² (waarin ook de SEO-V wordt besproken) en het SEO-R² Kleurenprofiel Revised².
- **Accreditatie is aangevraagd bij NIP K&J/NVO OG (geldt indien toegekend ook voor SKJ). Accreditatie is toegekend door Registerplein voor psychodiagnostisch medewerkers.**

In de afgelopen 25 jaar heeft de Schaal voor Emotionele Ontwikkeling zich ontwikkeld tot een volwaardige, betrouwbare en gevalideerde schaal. Inmiddels is er de Schaal voor Emotionele Ontwikkeling - Revised² (SEO-R²). De schaal is uitgegroeid tot een onmisbaar instrument voor assessment in de beeldvorming, diagnostiek en ondersteuning bij mensen met een verstandelijke beperking. Als er naast de verstandelijke beperking ook nog sprake is van gedragsproblemen of een psychiatrische stoornis, dan helpt de SEO-R² om het gedrag van de persoon beter te begrijpen en kan de omgeving zich beter afstemmen op de basale behoeften van de persoon (Morisse, Sappok, De Neve & Došen, 2017).

Op basis van de SEO-R² is het SEO-R² Kleurenprofiel Revised² ontwikkeld. Deze werkvorm bevat kaartjes met kleuren, illustraties en vragen. Dit instrument is ontworpen om de respondenten zelf actief te laten meedenken over de emotionele ontwikkeling van een cliënt. In Nederland wordt het kleurenprofiel vaak gebruikt als discussie instrument in teams bij de beeldvorming van cliënten met een verstandelijke beperking. Eind 2017 kwam ook de Schaal voor Emotionele Ontwikkeling - Verkort (SEO-V) op de markt. Deze verkorte schaal heeft 8 domeinen in plaats van 13. Hierdoor neemt de afname minder tijd in beslag.

De SEO-R², de SEO-V en het SEO-R² Kleurenprofiel Revised² zijn verschillende instrumenten die naast elkaar kunnen worden gebruikt. Tijdens deze studiedag hoor je meer over de achtergrond van deze instrumenten en hoe je deze in de praktijk kunt gebruiken. Het doel van de dag is dat je na afloop kunt starten met het gebruik van de schalen. Als er tijdens het werken met de Schaal voor Emotionele Ontwikkeling nog vragen rijzen kan er een verdiepende studiedag worden gevolgd.

Inhoud van de studiedag

Het programma van de studiedag bestaat uit een theoretisch en praktisch gedeelte. In de ochtend wordt de theoretische achtergrond behandeld waarbinnen de SEO-R², de SEO-V en het SEO-R² Kleurenprofiel Revised² geplaatst moeten worden.

In de middag zijn er twee praktische workshops van ieder 1½ uur waaraan alle deelnemers van de studiedag kunnen deelnemen. De deelnemers worden uitgenodigd tot actieve deelname aan de workshop door eigen ervaring en praktijkvragen in te brengen. Gezien de duur van de workshops is het niet waarschijnlijk dat alle vragen (diepgaand) aan bod kunnen komen.

Thema's van het ochtendprogramma:

- Wat is emotionele ontwikkeling?
- Neurobiologische achtergronden van emotionele ontwikkeling
- Fasen in emotionele ontwikkeling
- Opbouw van de SEO
- Wetenschappelijke onderbouwing
- Nut en noodzaak: het belang van werken met SEO
- Hoe vertaal je de uitkomsten van de SEO naar een begeleidingsstijl?

a. Workshop SEO-R²

In deze workshop wordt het diagnostisch gebruik van de SEO-R² besproken: Hoe is de SEO-R² opgebouwd? hoe neem je hem af? Hoe interpreteer je de resultaten en hoe kom je tot goede begeleidingsadviezen op basis hiervan? Wat heeft de diagnosticus nodig aan kennis en vaardigheden om het instrument deze instrumenten goed te kunnen gebruiken? Ook komt tijdens deze workshop de SEO-V aan bod. Zo zal worden besproken hoe de schaal er uit ziet en hoe deze gebruikt wordt.

b. Workshop SEO- R² Kleurenprofiel Revised²

Door gebruik te maken van het SEO-R² Kleurenprofiel Revised² komen de mensen om de cliënt heen (verwanten en professionals) met elkaar in gesprek en delen ze hun ervaringen met de cliënt. Samen brengen ze de emotionele ontwikkeling van de cliënt in kaart als basis voor diens ondersteuning.

In deze workshop laat de docente zien hoe de opbouw van het SEO-R² Kleurenprofiel Revised² is, hoe met het instrument gewerkt kan worden en hoe de toepassing van het kleurenprofiel tot de optimale ondersteuning van de cliënt kan leiden.

Doelgroep

Deze studiedag is op academisch niveau en is vooral bedoeld voor psychologen, orthopedagogen en psychodiagnostisch medewerkers.

Programma

9:30	Opening
9:35	Wat is emotionele ontwikkeling en waarom is het van belang daar naar te kijken? <i>Hilde Zevenbergen</i>
10:30	Neurobiologische achtergronden van emotionele ontwikkeling <i>Gert-Jan De Haas</i>
11:30	Pauze
11:45	Fasen in emotionele ontwikkeling De opbouw van de schaal voor emotionele ontwikkeling Hoe vertaal je de uitkomsten van de SEO naar concrete begeleiding. <i>Hilde Zevenbergen</i>
12:30	Lunchpauze
13:30	<u>Ronde 1:</u> Workshop SEO-R ² <i>Hilde Zevenbergen</i> Of Workshop SEO-R ² Kleurenprofiel Revised ² <i>Jacqueline Kole</i>
15:00	Pauze
15:15	<u>Ronde 2:</u> Workshop SEO-R ² <i>Hilde Zevenbergen</i> Of Workshop SEO-R ² Kleurenprofiel Revised ² <i>Jacqueline Kole</i>
16:45	Afsluiting

Docenten

Hilde Zevenbergen

Hilde werkt al ruim 25 jaar als orthopedagoog in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. Ze heeft cliënten van alle niveaus van verstandelijke beperking meegemaakt, zowel binnen de dagbesteding als in woonvoorzieningen.

Een belangrijke doelgroep waar Hilde mee werkt is de groep mensen met een ernstige verstandelijke beperking en ernstig probleemgedrag. Veel (meer dan de helft) van deze cliënten hebben ook een autisme spectrum stoornis. Aansluiten op het emotionele ontwikkelingsniveau van de cliënt blijkt een belangrijke sleutel tot een adequate ondersteuning. Cliënten krijgen meer zelfvertrouwen en minder probleemgedrag.

Naast haar werk als orthopedagoog is Hilde actief als docent. Vanaf 1996 heeft Hilde haar eigen trainingsbureau Wisian. Hilde nam deel aan de redactieraad rond de ontwikkeling van de SEO-R²

Gert-Jan de Haas

Gert-Jan, neuropsycholoog, is sinds 1992 werkzaam binnen o.a. de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. Vanuit zijn bedrijf NAR-Lab wordt hij betrokken bij complexe casuïstiek binnen heel Nederland en soms daarbuiten. Hierbij is veelvuldig de vraag de verschillende componenten van gedrag bij elkaar te brengen onder een gezamenlijke noemer, de zogenaamde transnosologische benadering. Hierdoor wordt de diagnostiek meer kernachtig en eenduidig. Het sociaal-emotioneel functioneren is onontkoombaar één van deze componenten, gezien het essentiële belang voor het aangaan van relaties waarbinnen behandeling en ondersteuning plaatsvinden.

Gert-Jan is onder andere gastdocent aan de AVG-opleiding, geeft veelvuldig lezingen, publiceert en wordt geconsulteerd bij diverse inhoudelijke, maar ook organisatievraagstukken. Hij is tevens afgestudeerd musicus, maakt en publiceert muziek en is bijvoorbeeld als consulent verbonden aan Het Nationale Ballet en de School voor Jong Talent van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag.

Jacqueline Kole

Jacqueline is basis orthopedagoog met een ruime ervaring in de zorg voor kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking.

Ze is werkzaam als orthopedagoog binnen het speciaal onderwijs en in een kleinschalige woonvorm voor kinderen. Daarnaast begeleidt ze ouders en jongeren in de thuissituatie door middel van de videomethode Marte Meo. Dat betekent zoveel als “op eigen kracht”: kijken naar wat iemand kan in plaats van naar haar of zijn beperking.

In alle werkgebieden staat het contact tussen mensen centraal. Een belangrijke sleutel daarbij is het inzicht in de emotionele ontwikkeling van een kind: wat kan het kind of de jongere zelf, wat heeft zij of hij nodig en hoe kan ik daar als ouder, begeleider of leerkracht zo goed mogelijk bij aansluiten?

Literatuur

Došen, A. (2014). *Psychische stoornissen, probleemgedrag en verstandelijke beperking. Een integratieve benadering bij kinderen en volwassenen*. Assen: Koninklijke Van Gorcum BV. (vijfde herziene druk).

Groot, R. de. (2019). *SEO-R² Kleurenprofiel revised². Handleiding*. Doetinchem: Graviant.

Morisse, F., & Došen, A. (red.). (2017). *SEO-R². Schaal voor Emotionele Ontwikkeling – Revised²*. Antwerpen-Apeldoorn. Garant nv.

Morisse, F., Sappok, T., Neve de, L. & Došen, A. (2017). *SEO-V. Schaal voor Emotionele Ontwikkeling van mensen met een verstandelijke beperking-Verkort*. Antwerpen-Apeldoorn. Garant nv.

Studiebelasting & voorbereiding

De studiedag is te volgen zonder voorbereiding. Als je dat wenst kun je vooraf de aanbevolen literatuur doorlezen.

De studiebelasting van deze scholing bestaat uit het aantal contacturen. Het aantal contacturen is 6 uur.

Accreditatie

Accreditatie is aangevraagd bij

- accreditatiebureau NIP K&J/NVO OG. Als de studiedag wordt geaccrediteerd door NIP K&J / NVO OG, is die ook geaccrediteerd bij het SKJ. Deze studiedag kan worden opgevoerd voor herregistratie.

Accreditatie is toegekend door:

- Registerplein voor psychodiagnostisch medewerkers.

Certificaat

Je ontvangt van FORTIOR een certificaat als bewijs van deelname.

Voor inschrijven en meer informatie: www.fortior.info